

гіпотермію. За аускультатії серця виявляли послаблення тонів, артеріальний пульс слабого наповнення, частота – $87,2 \pm 2,10$ уд/хв. Із 11 корів у 6 відмічали відсутність, а у 5 – зниження тактильної чутливості по всій поверхні тулуба, больової – у нижній частині кінцівок. Акт дефекації та сечовиділення відсутній. Рівень кальцію в сироватці крові становив $1,93 \pm 0,069$ ммоль/л.

Гіпофосфатемію виявили у 7 корів. Захворювання проявлялося на 3-й – 5-й дні після родів. У тварин відмічали слабкість тазових кінцівок, атаксію, вони важко піднімалися, інколи займали позу "сидячої собаки". Температура тіла у 4 тварин була в межах $37,8\text{--}38,7^\circ\text{C}$; у інших 3 – $39,7\text{--}40,2^\circ\text{C}$. Тактильна та больова чутливість у корів збережені. Уміст неорганічного фосфору у сироватці крові становив $1,04 \pm 0,069$ ммоль/л, а кальцію – $2,25 \pm 0,031$ ммоль/л.

Таким чином, у корів приватного сектору с. Головківка найбільш поширеними захворюваннями у перші дні після отелення є гіпокальціємія і гіпофосфатемія.

УДК 619:616.391-071/085-039.71:632.2

ЧИЖ О.Р., магістрант

Науковий керівник – **ГОЛОВАХА В.І.**, д-р вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЛІКУВАННЯ ПІСЛЯРОДОВОЇ ГІПОКАЛЬЦІЄМІЇ У КОРІВ

Післяродова гіпокальціємія є досить поширеним захворюванням корів приватного сектору с. Головківка Кіровоградської області. Захворюваність у 2010–2012 рр. становила 18,6–16,1 %.

Мета роботи полягала у розробці лікувальної схеми за гіпокальціємії корів з використанням 10 %-вого розчину кальцію хлориду і катозалу. Дослід було проведено на 22 коровах. Захворювання у тварин проявлялося через 24–60 годин після отелення. Температура тіла була $37,4\text{--}36,8^\circ\text{C}$. Корови лежали, у них був чіткий S-подібний вигин шиї, голова повернута здебільшого на ліву бокову поверхню грудної клітки. У корів відсутні акт ковтання і жуйка; у ділянці грудних і тазових кінцівок відмічали гіпотермію, зниження тактильної і больової чутливості. Аускультатією серця виявляли послаблення тонів, артеріальний пульс слабого наповнення, частота – 78–97 уд/хв., частота дихання 15–27 дих./рухів.

Всім коровам за наявності такої симптоматики внутрішньовенно ін'єктували 20 %-вий розчин глюкози в дозі 200–300 мл, 10 %-вий розчин кальцію хлориду – 300–400мл; внутрішньом'язово – катозал – 30 мл та тетравіт – 10–15 мл. Внутрішньо всім тваринам задавали по 15 мл настоянки чемериці розведеної у 400 мл води та 50 мл настоянки полину розведеної у 200 мл води. Крім того, проводили розтирання (40 %-вим розчином спирту) і масаж грудних і тазових кінцівок.

Після такого лікування у 4 корів загальний стан поліпшився через 8–12 годин. У них відновилися акт ковтання і жуйка (2–4 скорочень рубця за 5 хв.), тактильна і больова чутливість. Через 18–24 годин тварини піднімалися і почали споживати корм. Через добу, після повторного медикаментозного лікування, стан тварин був задовільний. У 7 корів поліпшення загального стану відмічали після 2-го дня; у інших шести – після 3-го дня лікування. У 4 корів поліпшення загального стану виявили лише на 4–5 день лікування. Це проявлялося тим, що у тварин з'явилася жуйка.

Жуйний період у них тривав 22–28 хв. Однак, тварини важко піднімалися і через 15–30 хв. знову лягали. У наступні 3 дні лікування їх стан був задовільний, жуйний період у них тривав 45–55 хв.; скорочення рубця 8–10 за 5 хв. При аускультатії серця тони були ритмічні, чіткі, без сторонніх шумів, артеріальний пульс ритмічний, середнього наповнення і напруження. Лікування однієї корови не дало позитивного результату, її довелося вибракувати. Таким чином апробована схема лікування гіпокальціємії з використанням глюкози, кальцію хлориду, катозалу, тетравіту, настоянок чемериці та полину є досить ефективною, оскільки після її застосування одужало 95,5 % хворих тварин.

УДК 619:616.24-002.153:615.33:636.2-053

ПОТІХА О.І., магістрантка

Науковий керівник – **ГОЛОВАХА В.І.**, д-р вет наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПОШИРЕННЯ, ПРИЧИНИ ТА КЛІНІЧНІ ОЗНАКИ ЗА БРОНХОПНЕВМОНІЇ У ТЕЛЯТ

Серед захворювань молодняка великої рогатої худоби значна частка припадає на хвороби дихальної системи, зокрема бронхопневмонію, яка завдає господарствам значних економічних збитків. Одним із найважливіших факторів, що впливають на поширення захворювань телят у господарстві, є порушення ветеринарно-санітарних та зоогігієнічних умов утримання великої рогатої худоби. Тому мета нашої роботи полягала у вивченні поширення, причин та клінічних ознак за бронхопневмонії у телят ТОВ АС «Глушки» Київської області.

Бронхопневмонія є дуже поширеним захворюванням у господарстві. Хворіють телята різного віку, частіше тварини 15–20-денного – 50 %, 1,5–2 місячного віку – 30 %. У більш старших телят (4–8 міс. віку) бронхопневмонія проявлялася рідше (до 5,0 %). Загибель телят від бронхопневмонії складає 8–10 %.

Причинами та сприяючими факторами виникнення бронхопневмонії в господарстві є відсутність профілактики для хворих телят, порушення перегрупування молодняка, в зимово-стійловий період температура в приміщенні сягає +7–8°C (норма + 16°C), відносна вологість 80–90 % (норма 70 %), наявність протягів, підвищений вміст аміаку, недостатня інсоляція. Нестача в раціоні вітамінів, макро- і мікроелементів знижує природну резистентність, спричинює структурні зміни дихальних шляхів і органів імуногенезу.

На початку захворювання у телят проявлялося пригніченням загального стану, зниженням апетиту. Температура тіла у хворих була підвищеною – 39,6–40,5 °C. Дихання почащене (40–70 дих. рух./хв); тип дихання – черевний, задишка змішана. Періодично у тварин виявляли сухий, болючий кашель. Із носових ходів серозні або серозно-катаральні витікання. При аускультатії грудної клітки в ділянці легень – крепітація та хрипи. При дослідженні серцево-судинної системи тахікардія (88–105 уд./хв.), посилення тонів серця, особливо другого з акцентом на р.орт. легеневої артерії. У 2 % хворих телят кон'юнктивіт, у 3 % – проноси. При несвоєчасному надаванні лікарської допомоги (впродовж доби) захворювання прогресує. Телята стоять з витягнутою шиєю або лежать. Волосяний покрив у них скуйовджений,